

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 0850829767**Till**
Astrid Rahlén, Trafikkontret
(extern projektledare)

Östermalmstorg, förslag till förnyelse, remiss från Trafikkontoret

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker föreslagen förnyelse av Östermalmstorg och anser att återställningsförslaget ska ligga till grund för torgets framtida gestaltning.

Ärendet

Föreliggande ärende innebär att Östermalmstorg får en ny gestaltning som bygger på ett medborgarinitiativ istället för en återställning av torget i enlighet med de principer som fanns före den tillfälliga saluhallen uppfördes 2015. Förslaget, signerat arkitekt Aleksander Wolodarski, innebär att det rektangulära torget gestaltas med en cirkel av körsbärsträd, en central fontän samt en stenläggning som ger en stark symmetri. Förslaget skiljer sig kraftigt från den modernisering av torgets gestaltning som Trafikkontoret beställt från Nivå Landskapsarkitektur. Det senare förslaget innebär en återställning av arkitekt Jan Gezelius utformning av torget med bl.a. beläggning av granithällar, bevarande av träd och återresning av Willy Gordons konstverk ”Mötet”.

Östermalmstorg är ett av stadens äldsta torg. Det anlades som ett axialtorg under 1600-talets mitt och har alltid varit en viktig plats för torghandel och samfärdsel. Torgets trafikfunktion som förbindelsepunkt mellan Nybrogatan och Storgatan för de kungliga karosserna mellan Slottet och Djurgården är fortfarande tydligt avläsbar genom torgets lutning. Både torghandel och den tidigare trafiken krävde en öppen plats, och det är därför inte förrän i senare tider som det delvis trädplanterats. Skönhetsrådet anser att torget som öppen plats har ett mycket stort värde av såväl kulturhistoriska som stadsbildliga och funktionella skäl. Inom stadsplanekonsten har principen att hålla mitten fri varit välkänd, inte minst genom den österrikiske arkitekten Camillo Sittes analys av historiska platser. Sitte ansåg att geometri, vinkelhakar och passare inte var lämpade för en sinnlig gestaltning och att mittaxlar inte skulle brytas av

brunnar eller monument. Rådet sympatiserar med denna konstnärliga syn som bryter med planformalismen och istället utgår från hur människan betraktar och använder en stadsmiljö.

Skönhetsrådet finner att återställningsförslaget är det mest utvecklingsbara av de båda presenterade. Den starka symmetri, och därmed inflexibilitet, som uppvisas i Wolodarskis förslag anser rådet främmande för torget. Det historiska material som Wolodarski utarbetat finner rådet förtjänstfullt, men anser det inte stödja den föreslagna radiella utformningen. Skönhetsrådet önskar vidare framföra att den uppväxta kastanjeraden på torgets sydsida ska bevaras samt att den för torget utvalda graniten ska återläggas och Willy Gordons ”Mötet” återresas. Torgets historiska funktion för handel och samfärdsl tas bäst om hand genom en mindre strikt gestaltning som flexibelt ger utrymme för torgplatser och gångtrafik i olika riktningar över ytan, behov som sannolikt förändras över tid. Avslutningsvis anser rådet att den föreslagna vändplanen avsevärt stör torget. Vändplatsen bör utgå och en annan lösning för Nybrogatans vändande trafik utarbetas.

Bilaga till yttrande SR 2021/163

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2021-08-25
Inga Margareta,Varg	2021-08-25